УДОВЛЕТВОРЕНОСТ НА ДЕЦАТА С НЕСНЕМАЕМО ПРОТЕТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ

Десислава Димитрова[1], Радосвета Андреева[1], Мариана Димова-Габровска[2]

[1]Катедра по детска дентална медицина, Факултет по дентална медицина, Медицински университет – Варна
[2]Катедра по протетична дентална медицина, Факултет по дентална медицина, Медицински университет – София

SATISFACTION OF THE CHILDREN WITH FIXED PROSTHETIC TREATMENT

Desislava Dimitrova[1], Radosveta Andreeva[1], Mariana Dimova-Gabrovska[2]

[1]Department of Pediatric Dentistry, Faculty of Dental Medicine, Medical University – Varna
[2]Department of Prosthetic Dentistry, Faculty of Dental Medicine, Medical University – Sofia

РЕЗЮМЕ

Оценката на удовлетвореността на децата след възстановяване с коронкови конструкции може да бъде отличен източник на допълнителна информация, която да бъде използвана с цел повишаване качеството на протетичното лечение на малките пациенти.

Цел на изследването е да се проучи удовлетвореността на децата след неснемаемо коронково протезиране.

***Материали методи:** Обект на изследване са 34 деца (19 момчета и 15 момичета) на средна възраст 6.8±1.9, протезирани с 36 фабрични циркониеви и 46 композитни CAD/CAM корони. Всички конструкции са поставени върху млечни зъби в период на временно и смесено съзъбие. По време на контролния преглед – 2 седмици след лечението, децата попълват специално разработена анонимна анкетна карта, съдържаща 7 въпроса, разглеждащи основните аспекти на протетичното лечение – функционален, естетичен, профилактичен, психопрофилактичен. Оценката на отговорите се извършва по 3-точкова скала на Likert (положителен, неутрален и отрицателен отговор). Резултатите са обработени статистически, като са използвани вариационен и сравнителен анализ.*

***Резултати:** Резултатите от изследването на субективната оценка на децата за проведеното протетично възстановяване показаха, че*

ABSTRACT

The assessment of child satisfaction after treatment with crowns can be an excellent source of additional information which can be used to improve the quality of prosthetic treatment of young patients.

***Aim:** The aim of the study is to evaluate the satisfaction of children after fixed prosthetic treatment.*

***Materials and Methods:** The subject of study were 34 children (19 boys and 15 girls) at an average age 6.8±1.9, who had gone through prosthetic treatment with 36 fabric zirconia and 46 composite CAD/CAM crowns. All of the prosthetic constructions were placed during the primary and mixed dentition stage. During the subsequent examination, 2 weeks after treatment, the children completed a specially developed anonymous questionnaire containing 7 questions examining the main aspects of prosthetic treatment - functional, aesthetic, prophylactic, psycho-prophylactic. The evaluation of the answers is done on a 3-point scale of Likert (positive, neutral and negative response).*

The results were statistically processed using variation and comparative analysis. The results of the subjective assessment of children for the prosthetic restoration showed that there was no significant difference in the opinions among the children. All subjects showed high satisfaction with the prosthetic treatment (Satisfaction Index = 2.77, maximum 3.00).

***Conclusion:** The prosthetic treatment with composite CAD/CAM crowns and zirconium crowns in children provides not only high functionality but*

няма съществена разлика в мнението между децата. Всички изследвани обекти показват висока удовлетвореност от проведеното протетично лечение (индекс на удовлетвореност = 2,77, при максимален 3,00).

Заключение: *Протетичното възстановяване с композитни CAD/CAM корони и циркониеви корони в детска възраст осигурява не само висока функционалност, но и възстановява адекватно естетичните параметри на съзъбието, което оказва влияние върху правилното физическо, психоемоционално и социално развитие на детето.*

Ключови думи: *деца, удовлетвореност, коронково протезиране*

also restores adequately the aesthetic parameters of the dentition, which affects the proper physical, psycho-emotional and social development of the child.

Keywords: *children, satisfaction, crown prosthetic treatment*

ВЪВЕДЕНИЕ

Оценката на удовлетвореността на децата след възстановяване с коронкови конструкции може да бъде отличен източник на допълнителна информация, която да бъде използвана с цел повишаване качеството на протетичното лечение на малките пациенти (2,3,4).

Съществуват изследвания (4,6,8), които оценяват удовлетвореността на децата от приложението на протетично възстановяване със снемаеми коронкови конструкции. Приема се (11), че малките пациенти са тези, които получават лечението и живеят с последствията, което дава основание въпросниците за субективна оценка да бъдат насочени към тях самите. Bell et al. (4) посочват, че първият етап в оценяване на удовлетвореността е разговорът преди интервенциите между лекаря, детето и неговия настойник. Проучванията за удовлетвореност обикновено съдържат въпроси относно поставянето, външния вид, способност за дъвкателна и говорна функция и финансовата стойност на конструкциите. Получената информация спомага за установяване функционалната, профилактична и естетична стойност на приложените конструкции (9, 10). Получените резултати (3,4,11) от субективната оценка след протезиране с различни видове коронкови конструкции са благоприятни по отношение на общата удовлетвореност на изследваните обекти.

Цел на изследването е да се проучи удовлетвореността на децата след неснемаемо коронково протезиране.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

Обект на изследване са 34 деца (19 момчета, 15 момичета) на средна възраст 6.8±1.9. На 11 (32.4%) деца са поставени 46 неснемаеми коронкови конструкции, изработени по CAD/CAM система от композитен материал. 32 (69.5%) от коронките са поставени на 6 деца с временно съзъбие в областта на горния фронтален сегмент, а останалите 14 (30.5%) корони са поставени на 5 деца в страничните участъци на временно и смесено съзъбие.

На 23 деца (67.6%) са поставени 36 преформирани циркониеви корони, като 100% от поставените конструкции са на временни зъби в страничните участъци на съзъбието.

По време на контролния преглед – 2 седмици след лечението, децата попълват специално разработена анонимна анкетна карта, съдържаща 7 въпроса, разглеждащи основните аспекти на протетичното лечение. Функционалната стойност на коронковите конструкции се отчита чрез субективната оценка на децата относно дъвкателната способност и възможността за нормална артикулация на съгласните звуци. За профилактичната стойност на конструкциите дават сведение въпросите, разглеждащи възможността за провеждане на орална хигиена и обективната оценка на околните. Естетическата стойност на коронките се отчита чрез оценката на децата относно външния вид на конструкциите. Последният въпрос от анкетната карта е свързан с оценката на малките пациенти относно процедурата по поставяне на короните.

Оценката на отговорите се извършва по 3-точкова скала на Likert (положителен – 3 точки, неу-

трален - 2 точки, и отрицателен отговор – 1 точка). Според получените отговори е изведен индивидуален и общ индекс на удовлетвореност от коронковото протезиране, като сумата от всички получени стойности се раздели на техния брой.

Резултатите са обработени статистически с пакета от приложни програми за анализ на данни от епидемиологични и клинични проучвания - SPSS for Windows, версия 22.0.0. Използваните методи на статистическа обработка са дискриптивен анализ, вариационен анализ, корелационен анализ и търсене на статистическа зависимост на качествени променливи чрез χ2-критерия (chi-square) и точния критерий на Fisher (Fisher's exact (two-tail) test). За графично представяне на резултатите е използван MS Excel 2010.

РЕЗУЛТАТИ

При децата протетичното лечение с неснемаеми коронкови конструкции е свързано със съхраняване на силно разрушени зъби и предпазването им от преждевременна загуба (5). Причини за прилагането на протетично възстановяване при деца с временно или постоянно съзъбие са наличието на кариес, при който възстановяването с конвенционални материали има голям риск да претърпи неуспех, и при механични травми, при които голямата загубата на твърди зъбни тъкани не позволява възстановяването с обтуровъчни материали.

Резултатите от изследването на субективната оценка на децата за проведеното протетично възстановяване показаха, че няма съществена разлика в мнението на децата при приложението на CAD/CAM композитни корони и фабрични циркониеви корони. Малките пациенти показват висока удовлетвореност от проведеното лечение (общ индекс на удовлетвореност = 2,77) (Фиг. 1).

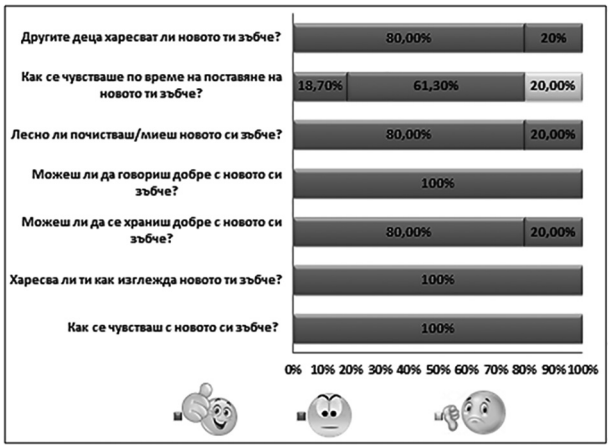

Фиг. 1. Удовлетвореност на децата от проведеното протетично лечение

При разглеждането на въпроса „Как се чувстваш с новото си зъбче?", изследващ общата удовлетвореност на децата от протетичното лечение, установихме, че 100% от децата са посочили положителен отговор, следователно приемат добре и се чувстват отлично по отношение наличието на коронкова конструкция.

При разглеждане на въпросите, изследващи функционалната стойност на коронковите конструкции – „Можеш ли да говориш добре с новото си зъбче?" и „Можеш ли да се храниш добре с новото си зъбче?", се установи, че 100% от децата не изпитват говорни затруднения след протетичното възстановяване, а 80% потвърждават, че могат да се хранят добре с новите коронкови конструкции.

Над ¾ (80%) от децата дават положителен отговор на въпросите „Лесно ли почистваш новото си зъбче?" и „Другите деца харесват ли новото ти зъбче?". Получените данни доказват високата стойност на CAD/CAM композитните корони и фабричните циркониеви корони по отношение профилактиката на гингивалните заболявания и психопрофилактиката.

При разглеждането на естетичната стойност на конструкциите 100% от децата съобщават, че харесват новия си зъб.

Разлика в отговорите в сравнение с общата извадка се наблюдава само по отношение на процедурата по поставяне на конструкцията, където 20% от анкетираните деца са посочили, че не са се чувствали приятно, а 61.30% дават неутрален отговор.

ОБСЪЖДАНЕ

Получените от нас високи резултати относно удовлетвореността от протетичното лечение с фабрични циркониеви корони са в потвърждение на откритите до момента литературни данни (7,12,13,16). Възстановяването на детските зъби с ЦК е отлична алтернатива на конвенционалните средства за лечение. Методът се приема за сигурен, ефективен, с изключително високи резултати по отношение на функция, естетика и профилактика (14). Доказателство е клиничното изследване на Shahawy и O'Connel (14), при което се установява общ успех на използваните ЦК за период от 1 г. от 95.3%, а за период от 2 г. – 80.2%.

С напредването на технологиите и навлизането на CAD/CAM системите значително се повишава качеството на изработените конструкции поради високата прецизност на работа (15). Все още тези технологии са в процес на развитие и

липсват литературни данни относно удовлетвореността на децата след протетично възстановяване с CAD/CAM корони във временно съзъбие. Това налага необходимостта от бъдещи научни проучвания относно приложението на дигиталните системи в изработката на протезни конструкции в детската дентална медицина.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Високите резултати от субективната оценка на малките пациенти относно функционалния, естетичния и профилактичния аспект на коронковото протезиране свидетелстват за високата обща удовлетвореността на децата от проведеното протетично лечение и затвърждават този метод на възстановяване на увредените детски зъби като ефективен и благоприятстващ нормалното физическо, психическо и емоционално развитие на детето.

ЛИТЕРАТУРА

1. Андреева, Р. Преждевременна загуба на временни зъби при деца със смесено съзъбие. Необходимост от местопазители, Дисертация за обр. и науч. степен „Доктор“, Варна, 2016.
2. Димова, М. Предварителни конструкции в неснемаемото зъбопротезиране. Дисертация за обр. и науч. степен „Доктор“, София, 2003.
3. Димова, М., Т. Пеев. Удовлетвореност на пациентите от протезирането с лабораторни временни конструкции (резултати от изследването) // Социална медицина, София, 4, 2003, с. 30-32.
4. Bell S, Morgan A, Marshman Z, Rodd H. Child and parental acceptance of performed metal crowns. Eur Arch Paediatr Dent 2010; 11(5): 218-224
5. Dimitrov E,AndreevaR,GeorgievaM. Indications for use of performed crowns in pediatric dentistry. Medinform.2016;2:439- 445
6. Dimova, M.: Anindexofpatients' satisfactio nafterusingofprovisionalrestorationsintreat mentoftoothcrown'sanddentitionrestoratio ns –crownsandbridges, Foliamedica, Plovdiv, Tomus XXXX, 3A, 1998, 145
7. Holsinger D, Wells M, Scarbecz M, Donaldson M. Clinical evaluation and parental satisfaction with pediatric zirconia. Pediatr Dent 2016; 38(3): 192-197
8. Jackson G. Placement of preformed metal crowns on carious primary molars be dental hygiene/therapy vocational trainees in Scotland: A service evaluation assessing patient and parent satisfaction. Prim Dent J 2015; 4(4): 46-51
9. LIena C, Clemente G, Forner L. Parental Satisfaction with Children`s primary Dental care in Valencia, Spain. Prim Dent J 2010; 17(4): 25-30
10. Mouradian WE. Making decisions for children. Angle Orthodontist 1999; 69(4): 300-305
11. Newsome PR, Wright GH. A review of patient satisfaction: I. Concepts of satisfaction. Br Dent J 1999; 186(4): 161-165
12. Ortorp A, Kihl M, Carlsson G. A 3-year retrospective and clinical follow up study of zirconia single crowns performed in a private practice. J Dent 2009; 37(9): 731-736
13. Rodd H, Atkin J. Denture satisfaction and clinical performance in a paediatric population. Int J Paediatr Dent 2000; 10(1): 27-37
14. Shahawy O, O`Connel A. Succesful restorations of severely mutilated primary incisor using novel method to retain zirconia crowns-two-year result. Int J Clin Pediatr Dent 2016; 40(6): 425-430
15. Stines SM. Pediatric CAD-CAM applications for the general practicioner. Part 1. Dent Today 2008; 27(130):2-3
16. Subramaniam P, Girish Babu KL, Gona H. Clinical outcome and parental satisfaction of maxillary anterior teeth treated with NuSmilepreveneered crowns and Kinder Krowns. Saudi J Oral Sci 2017; 4(2): 106-111

Адрес за кореспонденция:
Доц. д-р Радосвета Стоянова Андреева-Борисова, д.м.
Ръководител Катедра по детска дентална медицина
Медицински университет – Варна
Факултет по дентална медицина
9000 Варна, ул. „Цар Освободител“ 84
e-mail: radosveta.andreeva@mu-varna.bg